

**KRASICKI
IGNACY**

WZIĘTOŚĆ

Krasicki Ignacy

Wziętość

«Public Domain»

Ignacy K.

Wziętość / K. Ignacy — «Public Domain»,

Ciesz się klasyką! Miłego czytania!

Содержание

Конец ознакомительного фрагмента.

7

Ignacy Krasicki

Wziętość

Wziętość – popularność. [przypis edytorski]

Był niejakiś pan Łukasz, co chciał wiele dostać.
Cóż on czynił? Najsamprzód zmyślił sobie postać;
Chciał oszukać, oszukał, bo to nie są cuda,
I niezgrabne szalbierstwo częstokroć się uda,
A dopieroż gdy sztuczne¹. Patrzył Łukasz pilnie,
Jak to się drudzy wznoszą – i zgadł nieomylnie.
Zgadł sekret. A ten jaki? – Do możniejszych przystać,
Strzec się słabych, śmiać z cnoty, a z głupstwa korzystać.
Przykład wszystkim widoczny rzecz wyłuszczy z prosta.
Gdy widzisz, senatorem że został starosta²,
Patrz, jak się zsenatorzył. Był filut, jest możny,
Wczoraj ledwo gościom pan³, dziś jaśnie wielmożny.
To gra, los działa szczęście, lecz mu dopomaga
Czoło bezwstydnę, podłość, w niecnocie odwaga.
Mały złodziej wart chłosty, lecz ten, co kraj zdradza,
Lubo tyle za sobą hańb, sromot sprowadza,
Iż owe sławne sosny z nadbrzezia Pilicy⁴
Jeszcze małe do składu⁵ jego szubienicy,
Przecież filut wisielec, na co patrzeć zgroza,
Wstęgi nosi na szyi, co warta powroza.
Nie dopiero⁶ występki z cnotą walkę wszczynają
Z Cynceronem w senacie siedział Katyliną⁷.
Wzdrygał się świat na sprośność, była sprośność przecie⁸,
Alboż to w jednym zbrodni rodzaju na świecie?
Ów celnik, co wytartym odziany kontuszem,
Zaczął sławne rzemiosło z świętym Mateuszem⁹,
Przeszedł i apostoła: ten wrócił, co zyskał,
Nasz wziął, schował, zarobił i jeszcze uciskał:
Zgoła stał się najpierwszym w rachmistrzowskiej sztuce,

---

¹ sztuczne – przebiegłe, umiejętnie. [przypis redakcyjny]

² senatorem że został starosta – starostowie nie mieli prawa zasiadania w senacie, aby więc zostać senatorem, starosta musiał otrzymać któryś z wyższych urzędów: kasztelana, wojewody, ministra. [przypis redakcyjny]

³ Wczoraj ledwo gościom pan – tytuł grzecznościowy „mości pan” obowiązywał w stosunku do każdego szlachcica, natomiast każdy sprawowany urząd dawał prawo do tytułu „jaśnie wielmożny”. [przypis redakcyjny]

⁴ sosny z nadbrzezia Pilicy – sławne masztowe sosny z lasów nadpilickich. [przypis redakcyjny]

⁵ skład – budowa. [przypis redakcyjny]

⁶ Nie dopiero – nie od dziś. [przypis redakcyjny]

⁷ Z Cynceronem... – Marcus Tullius Cicero (106–43 p. n. e.), słynny mówca i mąż stanu rzymski, gorący obrońca republiki, zdemaskował spisek Katyliny (por. satyra *Złość ukryta i jawna*), a oskarżając go w senacie, wygłosił słynne cztery mowy, zwane katylinarkami. [przypis redakcyjny]

⁸ W pierwotnej redakcji satyry po w. 23 znajdował się pięćdziesięciowerszowy, całkiem odmienny wariant utworu, którego autor nie włączył do ostatecznej redakcji. [przypis redakcyjny]

⁹ z świętym Mateuszem – apostoł Mateusz był z zawodu celnikiem (poborcą ceł). [przypis redakcyjny]

A coraz postępując w tak wielkiej nauce,
Doszedł tego, iż dziesięć od sta znaczna strata!
Kradzieżą oczywistą wzniosła się intrata¹⁰.
Kraj zdarł, kradł go bez wstrętu, a wyszedł jak święty.
O kunszcie krasomówski¹¹ w skutkach niepojęty!
Kunszcie, co możesz bielić to, co było czarnym,
Nieprześlącony w twoim zapędzie niemarnym¹²,
Sprawiłeś (a kunszt lepszy jeszcze dopomagał),
Iż ten, co niegdyś chlebem żebraczym się wzmagał,
A w usłudze krajowej zyskał milijona,
Samym tylko nazwiskiem różny od Katona¹³. Dobry folwark na zyski
skarbu publicznej rzeczy¹⁴.
Obroną się wojsk swoich kraj każdy bezpieczny¹⁵

---

¹⁰ *intrata* – zysk, majątek. [przypis edytorski]

¹¹ *kunszt krasomówski* – sztuka pięknego i umiejętnego przemawiania. [przypis edytorski]

¹² *niemarny* – nieidący na marne, skuteczny. [przypis redakcyjny]

¹³ *od Katona* – Marcus Portius Cato (234–149 r. p.n.e.), polityk rzymski, obrońca interesów arystokracji; jako nieubłagany wróg wpływów greckich, którym przeciwstawiał surowy obyczaj starorzyski, stał się w tradycji symbolem cnót obywatelskich; „w zepsutych czasach, dawnej rzymskiej wstrzeźliwości przykład”. (I. Krasicki, *Zbiór potrzebnych wiadomości*). [przypis redakcyjny]

¹⁴ *publicznej rzeczy* – rzeczypospolitej. [przypis redakcyjny]

¹⁵ *bezpieczny* – zabezpieczony. [przypis edytorski]

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.